

MEMO van het college aan de raad

Datum : 2 mei 2019
Zaaknummer :
Documentnummer : CONCEPT
Aan : Gemeenteraad
Van : College
Onderwerp : Focusagenda
Portefeuillehouder(s) : H. Hafkamp
Inlichtingen bij : Saskia Remmelts

Aanleiding

Op 9 mei 2019 wordt de Focusagenda regio Alkmaar 2019 – 2022 ter advisering voorgelegd aan de algemene raadscommissie. Vervolgens wordt de Focusagenda regio Alkmaar 2019 – 2022 op 28 mei 2019 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Kernboodschap

Met de bij deze memo gevoegde notitie wil het college een aantal zaken, die bij de bespreking in andere gemeenten naar voren zijn gekomen, nader toelichten. We hopen hierdoor eventuele onduidelijkheden en onjuiste beelden bij u te kunnen wegnemen en u zo beter te faciliteren in de advisering en de besluitvorming over de Focusagenda regio Alkmaar 2019 – 2022.

Bijlagen

Notitie aanvullende informatie Focusagenda regio Alkmaar 2019 - 2022

Bijlage Aanvullende informatie Focusagenda regio Alkmaar 2019 - 2022

Leeswijzer

Deze notitie volgt de opbouw van de Focusagenda en licht de volgende zaken toe:

I. Focuspunten	a) Motivatie focuspunten b) Uitwerking
II. Governancestructuur	a) Wel of geen nieuwe structuur? b) Bestuursconvenant c) Betrokkenheid raden d) Tijdelijke raads werkgroep
III. Uitvoeringstructuur	a) Regioteam b) Communicatie
IV. Financiën	a) Stijging regiobijdrage b) Procesgeld c) Overige kosten

I. Focuspunten

a) Motivatie focuspunten

Eerder heeft u een aantal documenten (Regiobeeld 2025 en regionaal omgevingsbeeld) vastgesteld in het kader van de regionale samenwerking. De thema's die u heeft vastgesteld waren breed ingestoken en wij zijn daarmee voortvarend met elkaar aan de slag gegaan. Wat voortschrijdend inzicht ons heeft geleerd, is dat veel zaken organisch zijn gegroeid en dat de veelheid der dingen en het gebrek aan focus het onhaalbaar maken om aan alle ambities te voldoen. Je zou kunnen zeggen dat de balans tussen ambities enerzijds en beschikbare middelen en capaciteit anderzijds enigszins uit evenwicht is geraakt.

Dit is ook onderschreven in de bijeenkomst in juni 2017 met alle colleges van de gemeenten in regio Alkmaar en gedeputeerde staten van de Provincie. Vragen als 'wat merken onze inwoners en ondernemers ervan', zijn wat ons betreft dan ook heel begrijpelijk en dit patroon willen we graag doorbreken. Wij willen daar overigens wel bij opmerken dat ontwikkelingen en realisaties bij onze buurgemeenten ook in het voordeel zijn van de inwoners van onze gemeente. U kunt daarbij denken aan werkgelegenheid en invulling van vrijetijdsbesteding in de nabijheid voor onze inwoners.

We zijn er als colleges van overtuigd, dat we met meer focus ook de inzet van capaciteit en geld gericht kunnen inzetten en op deze wijze veel meer slagkracht hebben en grotere stappen kunnen zetten. Het college van gedeputeerde staten heeft er op 27 juni 2017 bij de regio ook op aangedrongen om voor focus te zorgen en daar ook de middelen bij te voegen die noodzakelijk zijn. Voor de provincie is het dan ook een stuk duidelijker welke richting deze regio op wil.

De documenten die u eerder heeft vastgesteld alsmede de maatschappelijke ontwikkelingen, vormden de basis voor onze focuspunten. Er is gekozen voor focuspunten die de economische pijlers van onze regio ondersteunen, oftewel ons economisch profiel versterken. Dat deze punten tot focus zijn benoemd, wil uiteraard niet zeggen, dat op andere dossiers zoals recreatie en toerisme en sociaal domein, geen regionale samenwerking meer plaats vindt. De brede samenwerking gaat met de komst van de Focusagenda gewoon door

en is in veel gevallen al succesvol. De effecten die we met de Focusagenda willen bewerkstellingen werken ook in de brede samenwerking.

b) Uitwerking focuspunten

Voorliggende Focusagenda geeft een eerste beeld van de inhoud van de te vormen programma's. De hoofdstructuur is hiermee bepaald. We werken van grof naar fijn. Na behandeling in alle colleges en raden (planning eind mei) wordt gestart met de (om)vorming van het regioteam en worden ook de bestuurlijke posities ingenomen. Vervolgens is het aan de programmamanagers om samen met de bestuurlijk trekkers het programma verder te definiëren en te komen tot uitvoeringsplannen.

We hebben bewust eerst de hoofdlijnen voor u willen schetsen door middel van de Focusagenda. Daarbij hebben we direct de bijbehorende financiële vraag gesteld zodat er capaciteit beschikbaar komt om de plannen uit te werken en toe te zien op de uitvoering. De komende tijd bepalen we, mede op basis van de resultaten van de tijdelijke raads werkgroep, hoe we u het beste bij de verdere uitwerking kunnen betrekken.

II. Governancestructuur

a) Wel of geen nieuwe structuur?

De voorgestelde governancestructuur is niet geheel nieuw, het is vooral een doorontwikkeling van de huidige structuur. In het afgelopen jaar hebben we 4 keer een collegeconferentie of focussessie georganiseerd. Zo'n bijeenkomst is te vergelijken met de nieuwe C7. De stuurgroep bestaat ook al jaren onder de naam coördinatieteam en heeft in diverse samenstellingen gefunctioneerd: een smalle bezetting, aanvulling met bestuurlijke trekkers, met of zonder griffier en momenteel met vertegenwoordigers uit ieder college. De stap die we nu zetten is dat de secretarissen ook in de stuurgroep vertegenwoordigd worden als adviseur, zodat de uitvoering en bedrijfsvoering beter geborgd zijn. We kiezen in de nieuwe samenstelling voor vertegenwoordigers namens een (samenhangende groep van) college(s).

b) Bestuursconvenant

Het bestuursconvenant gaat uit van wat er al in de Focusagenda staat. De tekst is nog onder constructie, een eerste schets ligt voor in het coördinatieteam van 8 mei 2019. Wij houden u hiervan op de hoogte. In het voorstel is ook geen sprake van een separate organisatie. Het ambtelijke regioteam bestaat uit mensen die elk in dienst zijn of komen van één van de huidige gemeentelijke organisaties en hun werkplek vinden in de huidige gemeentehuizen.

Met de samenwerking willen we nadrukkelijk niet de kant van een GR op, er blijft sprake van een licht netwerk én we brengen juist focus aan. In de afgelopen jaren hebben we veel opgebouwd, maar is alles ook organisch gegroeid waardoor de structuur op sommige vlakken ontbreekt. Om ervoor te zorgen dat het fundament stevig genoeg is om nu op voort te bouwen, willen we de vernieuwde werkwijze goed onderling verankeren en vastleggen in een bestuursconvenant. Dit is nadrukkelijk geen gemeenschappelijke regeling. Als college gaan wij ons niet verbinden aan een bestuursconvenant waar gemeenten langdurig aan vastzetten, wanneer zij dat niet (meer) willen. In de Focusagenda is dit als volgt verwoord: *“Met een Bestuursconvenant leggen we een stevige basis onder de vernieuwde regionale samenwerking. Hierin leggen we vast hoe onze regio bestuurlijk georganiseerd is en welk orgaan waarover de leiding neemt (zoals beschreven in deze Focusagenda). De stuurgroep doet een voorstel aan de C7.”*

c) Betrokkenheid raden

De opdracht voor de Focusagenda komt niet van de raden, maar uiteraard hebben we wel geopereerd vanuit de kaders die de raad ons met de eerder vastgestelde documenten heeft meegeven.

Vanuit colleges en vanuit ambtelijke hoek werd, zoals eerder gezegd, geconstateerd dat we onvoldoende in staat zijn aan de brede ambities te voldoen. Daarnaast is er behoefte aan een betere strategische positionering van onze regio.

Het proces is opgestart na een collegebesluit in alle gemeenten maart/april 2018. De raadsleden zijn kort daarvoor en sindsdien tijdens bijna iedere raadsavond geïnformeerd over de stand van zaken, in ieder geval op:

- 4 april 2018 (Cultuurkoepel): naast een kennismaking met de GR-en in de regio is het proces Focusagenda toegelicht. Ook is dit opgenomen in de A4 Overdracht voor raadsleden en de brief aan de fractievoorzitters van de raden in verband met de collegevorming.
- 7 november 2018 (AFAS Stadion): raadsconferentie om het draagvlak te peilen onder de raadsleden voor de voorlopig gekozen focuspunten. Helaas was de opkomst vrij laag, maar de aanwezigen gaven aan zich hierin wel te herkennen.
- 9 januari 2019 (Langedijk): raadsconferentie over de toekomstige rol en betrokkenheid raden bij regionale samenwerking, startpunt tijdelijke raads werkgroep.
- 3 april 2019 (Castricum): toelichting Focusagenda en start besluitvorming in de meeste raden.

d) Tijdelijke raads werkgroep

De tijdelijke raads werkgroep richt zich op de toekomstige rol en betrokkenheid van de raden bij de regionale samenwerking. Voor de goede orde merken we op dat dit breder kan zijn dan de betrokkenheid bij de Focusagenda. Het resultaat is afhankelijk van de keuzes van deze werkgroep, het kan bijvoorbeeld gaan over de taakverdeling t.a.v. de gemeenschappelijke regelingen, de instelling van een structurele raads werkgroep en betrokkenheid bij de voortgang en evaluatie van de Focusagenda of bij de totstandkoming van een eventuele Focusagenda 2.0.

Het besluitvormingsproces Focusagenda loopt parallel aan de bijeenkomsten van de raads werkgroep. Tijdens de eerste bijeenkomst met de tijdelijke werkgroep is dit punt besproken, met als doel om de verwachtingen binnen de groep gelijk te schakelen. Ook de voorlopige planning van de besluitvorming Focusagenda is op dat moment gedeeld met de werkgroep. We hebben afgesproken dat de raads werkgroep op 3 juli 2019, tijdens een raadsinformatieavond regio Alkmaar, terugkoppelt naar de andere raadsleden. Woensdag 17 april 2019 was de tweede bijeenkomst van de raads werkgroep en is de stand van zaken Focusagenda aan de orde geweest.

III. Uitvoeringstructuur

a) Regioteam

In het huidige regiobudget zijn de uren voor secretaris, regiocoördinatoren en secretariële ondersteuning opgenomen, alles bij elkaar ongeveer € 490.000 voor circa 4,5 fte. In het huidige team is uitsluitend de secretaris voor de volledige uren werkzaam in het regioteam. De andere deelnemers moeten hun regiowerk combineren met diverse andere werkzaamheden voor de organisatie van waaruit zij gedetacheerd zijn naar het regioteam. Mogelijk zijn er twijfels over de volgorde der dingen. Echter binnen de huidige capaciteit zijn wij niet in staat om op een gezonde manier voor medewerkers invulling te geven aan de nadere uitwerking van de focuspunten.

Het nieuwe regioteam is circa 2 fte groter (totaal 6,5 fte) dan het huidige en brengt dus meer kosten met zich mee. In de nieuwe situatie worden niet meer diverse regiocoördinatoren (met elk 4-15 uur per week) betaald uit het budget, maar is gekozen voor een focus op drie onderwerpen. Voor elk focuspunt is 1 fte programmamanager beschikbaar. Deze, nog te werven, personen zijn ambtelijk verantwoordelijk voor het aansturen en realiseren van de programma's. Door ook de ondersteuning uit te breiden kunnen de secretaris en de programmamanagers zich richten op de (boven)regionale contacten en onze regio strategisch positioneren, zodat we ook beter in beeld komen bij provincie, rijk en Europa. De rol van de diverse leden van het Regioteam is als volgt (zie Focusagenda p17):

- regiosecretaris (1 fte): regionale en bovenregionale contacten, adviseur C7 en stuurgroep, coördineren, verbinden, netwerken, budgetbeheer.
- programmamanagers (3fte): verantwoordelijk voor 1 focuspunt, onderlinge vervanging, regionale en bovenregionale contacten.
- medewerkers uitvoering (2 fte): ondersteuning regiosecretaris en programmamanagers Focusagenda.
- medewerker communicatie (0,5 fte): algemene communicatiewerkzaamheden, waaronder de website.

b) Communicatie

Naast de beperkte capaciteit voor communicatie heeft de Regio Alkmaar momenteel ook een sterk verouderde website. Deze is soms niet of slechts deels toegankelijk. En ook de eigen regio Alkmaar app waarover u de beschikking heeft (zowel voor Android als IOS apparaten) is inmiddels aan vervanging toe. Deze verouderde instrumenten maken de communicatie moeilijker, daarom sturen we u vaak documenten via de griffie.

Omdat we de communicatie naar u, maar ook andere partijen graag willen verbeteren, is voor dit doel geld opgenomen in de Focusagenda. In 2019 is het bedrag hoger, omdat we op basis van de Focusagenda een nieuwe website willen starten, bij voorkeur met een geïntegreerde nieuwsbrief functie. Ook in de tijdelijke raads werkgroep zijn ideeën over communicatie geopperd..

IV. Financiën

a) Stijging regiobijdrage

De Focusagenda vraagt om een structureel hogere bijdrage van de gemeenten. Voor deze hogere bijdrage is er dekking in de staande begroting.

De Focusagenda vormt één geheel. Mocht u besluiten om te knippen het geld, dan leidt dat tot knippen in de inhoud. Met de zeven gemeentesecretarissen zijn we gekomen tot dit voorstel. Dit regioteam is noodzakelijk om te komen tot een verdere uitwerking en uitvoering van de Focusagenda en de gewenste strategische positionering. Niet als doel op zich, maar met het middel om de lokale gemeenten te versterken. De aanstelling van de programmamanagers is cruciaal om, samen met de bestuurlijke trekkers, te komen tot uitwerking van de Focusagenda. In de huidige omstandigheden zijn we niet in staat de gewenste volgende stap te zetten. Om er voor te zorgen dat de programmamanagers zich vooral op hun programma kunnen concentreren en we de verbetering in de communicatie kunnen doorvoeren, is de genoemde ondersteuning nodig. Ten slotte zorgt de secretaris voor de diverse verbindingen, tussen mensen en tussen onderwerpen.

Na het aanloopjaar 2019 (afbouw huidige regioteam, opbouw nieuwe regioteam) vragen we vanaf 2020 niet om € 885.000,00 extra. We vragen extra geld ter hoogte van het eigen aandeel in de totale verhoging. De totale verhoging bedraagt € 365.000. Dit is het verschil

tussen de huidige bijdrage van € 520.000 en het totaal van € 885.000. Zie onderstaand schema

Kosten regioteam	700.000
Waarvan nu in regiobudget	490.000
Nieuw	210.000
Procesgeld (nieuw)	150.000
Overige kosten	35.000
Waarvan nu in regiobudget	30.000
Nieuw	5.000

Hiermede is het verschil in de kosten voor het regioteam toegelicht. In het vervolg worden de veranderingen in het procesgeld en de overige kosten beschreven.

b) Procesgeld

Deze post is nieuw in het regiobudget. In de huidige situatie moet de organisatie voor elk onderzoek o.i.d. naar 7 colleges of wordt uit diverse 'potjes' geld bij elkaar geschraapt. Dit kost veel energie en tijd. Bij een akkoord op de Focusagenda is er een gezamenlijk budget beschikbaar voor dergelijke zaken en kan daardoor tempo worden gemaakt. Het gaat hier overigens niet in alle gevallen om extra kosten. Voor een deel worden dit soort kosten ook nu gemaakt, maar zoals gezegd via 7 collegebesluiten of vanuit diverse 'potjes' betaald.

De procesgelden worden begroot op 100K voor de Focusagenda en 50K voor de overige onderwerpen. Omdat de Focusagenda in de loop van 2019 wordt vastgesteld, is voor 2019 ongeveer de helft opgenomen. Het gaat dus niet omhoog na 2019, in 2019 is slechts een deel opgenomen i.v.m. reeds verstreken deel van het jaar bij de start van de Focusagenda.

c) Overige kosten

Bij de overige kosten is er vooral sprake van andere benamingen en verschuivingen op basis van de daadwerkelijke kosten in de afgelopen jaren. Zo is € 5.000 afgehaald van de begrotingspost bijeenkomsten. De post communicatie is met name in 2019 verhoogd met het doel verbeteringen door te voeren, zoals een nieuwe website. De post onvoorzien is opgehoogd, zodat deze meer in verhouding staat tot het totale budget.